

«Декоративно-прикладне мистецтво», «Образотворче мистецтво і креслення», «Дошкільна освіта». Створення такої практики буде сприяти розвитку творчого мислення, гуманного ставлення до навколишнього середовища і, як наслідок, прагнення до творчої діяльності для людей, розуміння етнокультурних цінностей з раннього дитинства. Організація додаткової педагогічної підготовки в рамках спеціальності «Дизайн» дозволяє вирішувати проблеми формування кваліфікованих кадрів для спеціалізованих навчальних закладів у сфері дизайну, а також для будь-яких інших спеціальностей.

Література

1. Пичугина Г. В. Технологическое образование школьников в Японии / Г.В. Пичугина // Школа и производство. – 2011. – № 4. – С. 9–12.
2. Рижова І.С. Філософія дизайну: теоретико-методологічні засади : Моногр. / І.С. Рижова; Запоріж. нац. техн. ун-т. - Запоріжжя, 2006. - 544 с.

УДК 378.015.31:316.42:373.3-051

В.М. ПОПОВИЧ, М.І. КУЗЬМА-КАЧУР
Мукачівський державний університет

ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СУБ'ЄКТ-СУБ'ЄКТНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЯК ПРЕДМЕТ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Освітні реформи в Україні призводять до якісних змін у підготовці майбутнього вчителя початкової школи. Ці зміни обумовлені загальними гуманістичними тенденціями в освіті, виникненням нових наукових підходів та ідей. Ми розглядаємо проблему підготовки майбутнього вчителя початкової школи до організації суб'єкт-суб'єктної взаємодії, тому вважаємо за необхідність у характеристиці контексту, у якому відбувається ця підготовка.

Позитивний історичний досвід, який підтверджує свою актуальність у сьогоденні знаходимо у дослідженнях ще 20 – 30-х років ХХ сторіччя, коли практикувалася індивідуалізація навчання, розвиток естетичних здібностей, мовленнєвої виразності (Т. Маркар'ян, П. Блонський, С. Шацький та ін.).

У сучасному науковому просторі проблемі організації суб'єкт-суб'єктної взаємодії, приділяється багато уваги:

– В. Панюшкін досліджує проблему спільної навчальної діяльності, яка розгортається як система генетично спадкоємних форм співпраці вчителя та учнів і є механізмом внутрішньої перебудови регуляції вчення, одночасного становленню як механізмів її саморегуляції;

– О. Грозовська вбачає, що ефективність суб'єкт-суб'єктної взаємодії великою мірою залежить від дотримання в ній основних принципів гуманності: взаємоповаги, довіри, доброзичливості, діалогічності, що є виявом суб'єкт-суб'єктних стосунків, які стимулюють зростання самоактивності й відповідальності, забезпечують високий рівень професійної самореалізації особистості;

– І. Вачков розглядає проблему розвитку самосвідомості учителів та учнів у полісуб'єктній взаємодії.

Дороговказом у наших дослідженнях є наукові розвідки пов'язані з підготовкою майбутніх учителів початкової школи. Суб'єкт-суб'єктну взаємодію у внутрішньо шкільному середовищі як засобу забезпечення комфорту молодших школярів розглядає Н. Бугайова. О. Максимова досліджує проблему досягнення успіху дітьми-шестирічками у процесі суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Вона виділила такі умови: включення дитини у суб'єкт-суб'єктну взаємодію в системі «вчитель – учень», «учень – учень»; розширення сфери продуктивної діяльності, збагачення предметного середовища; розвиток мотивації успіху, адекватної самооцінки, вольових якостей (високої працездатності, ініціативності, здатності до вмотивованого ризику, сили волі, самодисципліни, відповідальності, вміння розподіляти свій час, організованості, стійкості у подоланні труднощів), здібностей; створення ситуацій успіху для учнів завдяки забезпеченню індивідуального підходу; спрямованість мікросередовища на успіх дитини [1].

О. Кролевецька у дисертаційному дослідженні звертає увагу на те, що розвиток суб'єкт-суб'єктних стосунків у взаємодії куратора і студентської групи може здійснюватися більш ефективно, якщо: розроблена технологія процесу розвитку суб'єкт-суб'єктних стосунків, яка містить три етапи: усвідомлення власної суб'єктності, прийняття суб'єктності іншого і співтворчості, на яких здійснюється перехід від суб'єктно-відчужених стосунків між куратором і студентською групою до полісуб'єктних стосунків на основі прийняття суб'єктами один одного як цінностей, емоційно-комфортного спілкування, спільної творчої діяльності [2].

У свою чергу Н. Моїсеєва, досліджуючи формування психологічної готовності майбутнього учителя до організації суб'єкт-суб'єктної взаємодії, наголошує, що оволодіння студентами знаннями та вміннями в галузі суб'єкт-суб'єктної педагогічної взаємодії поєднується з формуванням у них уявлень про себе як про суб'єкта педагогічної діяльності та досвідом реалізації суб'єкт-суб'єктної взаємодії в практичній діяльності.

Науковець О. Лінник особливу увагу звернула на етапи формування суб'єктної позиції майбутнього вчителя початкової школи, які визначені з урахуванням розвитку його суб'єктних характеристик: активності, свободи вибору та відповідальності за нього, усвідомлення власної унікальності, розуміння іншого суб'єкту, саморозвитку: етап аудиторної підготовки (процес цільового навчання в умовах організованого співробітництва на інтерактивних лекційних та практичних заняттях); етап позааудиторної практики, що передбачає організацію співробітництва майбутнім учителем у різних педагогічних підсистемах [3, с. 141].

Таким чином, проблема підготовки майбутнього вчителя початкової школи до організації суб'єкт-суб'єктної взаємодії в останні десятиліття є предметом психолого-педагогічних досліджень багатьох науковців, що підтверджує її актуальність в сучасний період реформування і оновлення освітнього простору України.

Література

1. Максимова О.О. Педагогічні умови досягнення успіху дітьми-шестирічками у процесі суб'єкт-суб'єктної взаємодії [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://revolution.allbest.ru/pedagogics/00309243_0.html#text, вільний – заголовок з екрану.
2. Кролевецкая Е. Н. Развитие субъект-субъектных отношений во взаимодействии куратора и студенческой группы : дис. ... канд. пед. наук:13.00.08 / Кролевецкая Елена Николаевна. – Белгород, 2006. – 222 с.
3. Ліннік О. О. Становлення суб'єктної позиції майбутнього педагога в освітньо-професійному середовищі ВНЗ / О. О. Ліннік // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2010. – № 16(203), Ч. II. – С. 137–143.

УДК 37.016:372:316.7

Н.М. ПОПОВИЧ

Мукачівський державний університет

ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ

Сучасна університетська освіта функціонує як синергія різноманітних технологій і форм переробки інформації на особистісне професійне знання шляхом нелінійного полілогу. Головним результатом процесу професійної підготовки є гармонійно сформована особистість майбутнього фахівця, здатного відповідати творчим, науково-методичним, організаційно-педагогічним й культурно-мистецьким вимогам суспільства, упроваджувати соціально значущі ініціативи та інноваційні нововведення; мобільно реагувати на соціальні запити, зокрема транслювати власні та світові досягнення у сучасний освітній простір.

Г.І.Шатковська [3] наголошує, що фундаменталізація освіти є не лише однією з основних вимог, а й стратегічним напрямом розвитку освіти ХХІ століття, спрямованим на розвиток творчих здібностей особистості, забезпечення оптимальних умов для розвитку наукового мислення, створення внутрішньої потреби саморозвитку, самоосвіти і самовдосконалення майбутніх фахівців.

Здатність особистості до самовдосконалення виявляється у двох взаємопов'язаних формах: самовиховання і самоосвіта, які доповнюють одна одну і визначають напрям професійного зростання. Самовиховання є активною, цілеспрямованою діяльністю особистості, мета якої – систематичне формування і розвиток у себе позитивних й усунення негативних якостей. Змістом самоосвіти є оновлення й удосконалення професійних знань, умінь і навичок для досягнення високого рівня сформованості професійно-особистісного досвіду.

На думку С. Сисоевої [2], особистісні якості, які визначають здатність людини до самореалізації, найбільш яскраво виявляються у творчості. Феномен самореалізації має різні аспекти – самоактуалізація, вираження щирої природи людини, самовираження, самовдосконалення, адаптація, індивідуалізація, мотивуюча сила, воля, щастя, властивості особистості.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>